

Reporterka Danasa u Ankari, prestonici i administrativnom centru Turske

Grad za koji je Atatürk verovao da je kolevka civilizacije

Ankara // Administrativna zdanja, savremene poslovne zgrade i šoping centar često su prve asocijacije pri pomisli na tursku prestonicu Ankaru. Ipak, ovaj antički grad nastanjen još od kamenog doba krije mnoge kulturne znamenitosti. U doba Stare Grčke zvao se Ankira, „sidro“, da bi u osmanjskim vremenima promenio ime u Angora. Zbog bogatog istorijskog i praistorijskog nasleđa, ljubiteljima arhitekture, kulture i umetnost pažnju privlače jedinstveni artefakti grada, od Muzeja anadoljskih civilizacija, do Mauzoleja Mustafa Kemala Atatürka - Anitkabir.

Iako je Atatürk prvobitno sahranjen u Etnografskom muzeju koji se takođe može posetiti u Ankari, Turska vlada odlučila je da sagradi veličanstvenu građevinu u znak poštovanja i sećanja. Do Mauzoleja se dolazi prolaskom kroz „Lavlji put“, na čijem početku sa jedne strane stoje visoke skulpture turskih mladića: farmer, vojnik i student, a preko puta turske žene sa produktima od tekstila. Ženska statua u sredini pokriva lice od tuge zbog smrti Atatürka, a oko puta posadeno je 50 000 stabala donetih iz raznih delova sveta.

Skulpture lavova parovima, mirno leže sa vidljivo prikazanim zubima i nose poruku: „miroljubivi smo, ali u slučaju opasnosti spremni smo za napad“. Svaki par, od ukupno 24 lava, predstavlja ujedinenje nacije i klanove njihovih davnih predaka iz centralne Azije.

Više od četiri miliona knjiga na 134 jezika: Nacionalna biblioteka Predsedništva

Značaj velikih mačaka ogleda se u Atatürkovom interesovanju za Hetiti kulturu, prvu ikada organizovanu državu u Anatoliji, koja u prevodu znači „izlaz Sunca“ ili „Istok“. Atatürk je finansirao iskopine ovog predela kako bi pokazao da Turska leži na kolevci civilizacije. Lavovi su rađeni u Hetiti stilu i simbolišu moć.

Plato na uzvišenju monumentalne građevine gde počiva „otac svih Turaka“, pruža veličanstven pogled na grad, a posetioци koji „potrefe“ mesto i vreme mogu prisustvovati i smeni straže koja čuva ovaj kolosalan kompleks i muzej Atatürka sa njegovom voštanom figurom, spisima, pismima, ličnim

■ Državne institucije u Ankari nisu samo zgrade u kojima se donose političke odluke

stvarima, fotografijama... Kompleks ogromne površine umetničkim izrađenim detaljima i slikama priča priču o ratu za nezavisnost, a arhitektonsko rešenje za građevinu osmislio je Emin Onat.

Državne institucije u Ankari nisu samo zgrade u kojima se donose političke odluke. Nacionalna biblioteka Predsedništva otvorena je danonočno za posetu. Ima zbirku od preko četiri miliona knjiga, na 134 različita jezika. U njenim čitaonicama studenti uče, poseban deo prilagođen je za mališane i dečiju literaturu, od svetskih klasika, do filozofskih spisa za tinejdžere i mlade. Biblioteka je sazdana na 12 spratova. Posebno mesto u srcu biblioteke zauzima Sala Džihanuma (Atlas sveta) nazvana prema delu istoričara iz Otomanske imperije, zvanog Katip Čelebi, intelektualca iz 17. veka. Veličanstvena hala sa ogromnim globusom na sredini ima sedam spratova, koji predstavljaju sedam svetskih kontinenata, a njen plafon je ukrašen citatima iz Kurana.

Pored knjiga, biblioteka ima i deo posvećen istoriji turske muzike, sa delima koja datiraju još od 13. veka i detaljnim informacijama o muzici makam, harmoniji i ritmu, kao i o muzičkim stvaralocima i kompozitorima kroz epohe. Tu su izložene replike instrumenata, nošnje, lični predmeti poznatih kompozitora, od kojih su neki bili i sultani, kao i životno delo turskih virtuoza od najranijih perioda, do izvođača koji su obeležili 21. vek.

Značajna kulturna destinacija grada je i Državni muzej umetnosti i skulpture sa više od hiljadu umetničkih eksponata i remek-dela turskih umetnika. Postavka vodi posetioca kroz periode turskog stvaralaštva sve do kubizma i modernog izraza u slikarstvu i vajarstvu, a jedan od „vrhunaca“ muzeja je slika „Trgovac oružjem“, čiji je tvorac otomanski umetnik i intelektualac Osman Hamdi Bej. U okviru Muzeja se nalazi i prva moderna sala za operu, fascinantne akustike, koja se retko koristi, u specijalnim prilikama. U njoj se izvode uglavnom italijanske opere, mjuzikli, turska tradicionalna muzika. A pošto je Atatürk voleo operu, postoji posebna loža, sa stolicom dizajniranom za njega, u kojoj danas niko ne sedi.

Una Miletic

„Dan demokratije i nacionalnog jedinstva“

Turska ovih dana obeležava „Dan demokratije i nacionalnog jedinstva“, godišnjicu neuspelog državnog udara u noći između 15. i 16. jula 2016. kada je odmetnuta vojna jedinica uz podršku organizacije Fetullah Gulena FETO, pokušala da svrgne aktuelnu vlast i predsednika Redžepa Tajipa Erdogana. Poginula je 251 osoba, a više od 2.200 ranjeno. Prilikom posete Predsedništvu u Ankari, Gokhan Judžel, šef Odeljenja za stratešku komunikaciju i krizno upravljanje, izjavio je za domaće i regionalne medije da su „te noći ljudi različitih staleža izišli da brane slobodu i demokratiju, jer su FETO teroristi želeli da im preuzmu zemlju, dostojanstvo i budućnost“.

„Ljudi su rekli ne teroristima koji su zloupotrebili vojne uniforme. Njihov cilj je bio da nam ukradu budućnost. Preko društvenih mreža se saznalo da su vojnici došli na Bosforski most i počeli da pucaju u ljude i policiju. Predali su se tek kada im je ponestalo municije, da nije, oni bi još ubijali - smatra Judžel i zaključuje: „FETO organizacija hoće da izgradi mrežu tame i terorizma i da ukrade kako našu, tako i budućnost drugih zemalja“.